55e jaar. — Nr 103. Dit nummer bestaat uit 8 badzijden. Zaterdag, 29 Augustus 1908.

Men schrijft in te Tongeren bij V. COLLÉE, uitgever en eigenaar van di blad.

De POSTRIJDER verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever. Groote Markt, te Tongeren.

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week : 6 fr. per jaar.
Twee » 5 »
Een » 4 »

Een blad afzonderlijk 10 centiemen

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen : 15 centiemen per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad 1 frank den drukregel.

TWEEDE BLAD.

TONGEREN, DEN 29 AUGUSTUS 1908.

Karige vruchten.

Laatst geleden meldden de dagbladen de volgende droevige feiten : « Gisteren schoot een jonge collegegast zicht met een revolver omver, omdat de ouders van een gebuurmeisje, dat zooals hij, maar 12 jaar oud was, aan hun kind verboden hadden met hem over de straat te gaan. »

« Te Parijs sprong een meisje van 14 jaar in het St-Denijskanaal ; en waarom ? Vader had haar eene kleine berisping gedaan, en zij kon het niet verkroppen ! »

Een volgende dag was het een jongeling van 20 jaar die zich, om een niet, onder de wielen van den trein laat verbrijzelen... De reeks van dergelijke zelfmoorden en schelmstukken wordt dagelijks langer en schrikkelijker. Op zulk einde loopt de hedendaagsche opvoeding dan uit ! Dat komt ervan, als men God uit de opvoeding wegcijfert en het andere leven loochent! Een kleine oorzaak maakt het leven — een dierlijk leven geworden — onverdragelijk.

Ja, voorzeker de opvoeding der kinderen is eene allergewichtigste zaak. Kinderen opvoeden is de grondvest leggen van huisgezin en vaderland ; legt men die grondvest mis, dan kanteit alles om, dan verdwijnt de vrede en de voorspoed der samenleving, in een woord, dan stort ge sch de maatschappij ineen. — Ten andere, christene ouders, wilt gij zelven van uwe kinderen troost en voldoening ontvangen, brengt ze goed op. En waarin bestaat die goede opvoeding ? Leidt hen op in deftigheid en in deugd. Denkt niet dat ge er anders zult troost en dankbaarheid van smaken, neen, doch herteleed genoeg. Let eens rondom u : Waarom is het leven van zooveel ouders verbitterd ? Omdat vader en moeder aan zoon en dochter niet leerden, hoe zij moeten leven, omdat zij hen opvoeden, of lieten opvoeden, zonder God.

Van de opvoeding uwer kinderen hangt dus uw eigen welzijn af ; naar uw eigen verkiezen worden zij eens de kroon uwer grijsheid of de nagels uwer doodkist.

Doch wilt ge gelukkig zijn in uw kroost, wilt ge op uwe zonen en dochters kunnen wijzen als de eer van uwen naam en den troost van uwe oude dagen, wilt ge uwe kinderen als vrome christenen zien opwassen, dan is het ook noodig dat ge de middelen gebruikt die naar dit doel geleiden. Ge moet ze eene christelijke opvoeding bezorgen, uwe kinderen naar eene katholieke school sturen, ze aan regeltucht gewennen, een waakzaam oog over hen openhouden en bijzonder hun goede voorbeelden geven.

Wat komen hier wel van pas de volgende verzen van onzen gevierden dichter, Lodewijk De Coninck :

« Een christen huisgezin... Beseft gij echtgenooten,
« Wat rijkdom nog die naam, dat woord houdt ingesloten ?
« Al wat de wereld goeds en schoons en edels bevat,
« 't Vloeit alles, alles, uit den christen huwelijksschat. »

Mochten alle christene ouders die woorden begrijpen ! Mochten zij verstaan wat al gewichtigs zij in de Kerk en in Vaderland verrichten, daar zij over de toekomst beslissen, door de opvoeding die zij aan hunne kinderen bezorgen. D.S.

ALLERLEI NIEUWS

MENSCHEN EN APEN. — Dat de apen geen menschen zijn is ons eens te meer duidelijk geworden bij het lezen van het volgende, dat wij in eenen liberalen kontrater aantreffen :

« Konsul, de vermaarde aap van den cirkus Bostock, thans op omreis in Amerika, verdient 2,500 frank in de week.

« Konsul is de aap die zich aan tafel bijna zoo deftig gedraagt als een Brusselsche Marollenbewoner, zijn havannah rookt, bittertjes drinkt, enz.

Konsul is bijna een 20 eeuwsche wereldburger en daarvoor strijkt zijn meester — niet hij — 40,000 frank in de maand op. »

't Is juist in 't opstrijken dat 't verschil ligt !

De meester van Konsul is volkomen overtuigd dat Konsul met die 10 duizend franks niets zou kunnen aanvangen ; terwijl hij — eigenaar — daar zeer wel weet over te beschikken.

Die « opstrijkerij » is wel eenigzins een ruw maar toch een afdoende bewijs dat de mensch niet van eenen aap voortkomt.

—o— EENE KWAAL VAN DEN TIJD is zekers dit groot getal van maagziektens welke men terecht denkt te moeten toewijten aan de vervalsching der voedingstoffen. Daarom roepen wij nogmaals de aandacht onzer lezers op de vervalschingen van de gekende gezondheidslikeur Elixir De Kempenaar waarvan de stop en capsule de naam Jacques Neels Anvers moeten dragen en op het etiket den titel Elixir De Kempenaar moet voorkomen.

Verkrijgbaar bij M. Dans en zuster, Pleinstraat, 24, Tongeren, en bij alle likeur handelaars.

DIEFSTALLEN IN DE KERKEN. — In de kerken van Jabbeke, Varsenare, Oudenburg (bij Brugge), Waelhem, Rumpst (bij Boom), Muysen, (bij Mechelen), bij een Wisselagent te Antwerpen, in de Nationale Bank te Neufchâteau, konden diefstallen gepleegd worden, omdat de brandkasten en grillen der ramen, welke de dieven doorzaagden, niet in staat waren weerstand te bieden aan de hedendaagsche gereedschappen der inbrekers.

Ons huis levert ondoorzaagbaar en ondoorboorbaar metaal, en op aanvraag verzenden wij eene staal, om vast te stellen dat onze grillen en brandkasten weerstaan tegen den *chalumeau coupeur*.

Voor inlichtingen wende men zich tot het het gekend huis **August Sneyers-Lafosse, SintTruiden**, handel in ijzerwaren, magazijn van brandkassen en *stale doozen* voor waarden en documenten, weerstaande tegen brand en in het bereik van de geringste beurzen.

F. Van Deuren-Guns en Zoon,
Fabricanten van Panserbrandkasen,
Minderbroedersrui, 56.
Fabriek St-Bernardsteenweg 135, (Kiel) Antwerpen.

— NIET DE DIKSTE, MISSCHIEN, maar wel de vetste man ter wereld, is de Egyptenaar Ahmed-el-Gammol, die elk jaar te Mariënbad eene kuur komt doen om zich wat te ontlasten van zijn vet.

—o— Groot fabriek van FIJNE CIGAREN **L. Thiriart-Andrien,** 66, Rue Jean d'Outremeuse, 66, Luik.

Vier millioen cigaren in magazijn. Alle bestellingen worden geleverd in drooge en fijne cigaren. — Telefoon 1956.

DE VÉLOS EN DE MOTOS
SAROLEA
zijn de aanbevelingswaardigste.
Bureelen en Magazijnen te Herstal.

— HET KANAAL VAN LUIK NAAR ANTWERPEN. — Het Gouvernement heeft besloten het kanaal van Luik naar Antwerpen, dat 154 kilometers lang is, te verdiepen, zoodanig dat het overal 2,50 meters diepgang hebbe.

Het zal ook voorzien worden van sluizen met dubbel sas ; en men zal ook 's nachts kunnen varen.

Op die manier zal men van Luik naar Antwerpen kunnen varen in 3 dagen in plaats van in tien en de vrachtkosten zullen met 40 tot 50 per cent verminderen.

—**Alb. Aneke**, *Fontainasplaats 9, 11, 13, 15, Brussel*. — Fabricatie van ijzeren bedden, matrassen, beddegoed, volledige slaapkamers, installatie van villas. Vraag cataloog G. L.

— DE MONSTERSTAD LONDEN. — De laatste volkopstellingen stellen op zes millioen en half de bevolking dier monsterstad met jaarlijks 20,000 geboorten. Men telt er eene geboorte om de drie en een overlijden om de vijf minuten.

Londen telt meer Joden dan Palestina, meer Schotten dan Edimburg, meer Walliers dan Cardiff, meer Ieren dan Belfast, meer Katholieken dan Rome.

De algemeene lengte der straten dezer stad is ongeveer 13000 kilometers.

Het derde deel der bevolking wordt aanzien als zijnde beroofd van middelen van bestaan. In de registers der policie staan ingeschreven de namen van 230,000 schelmen van beroep. Wat nu de maag van Londen betreft, daar worden jaarlijks verslonden : 400,000 ossen, een millioen en half schapen, 8 millioen stuks gevogelte, 400 duizend pond visch, 500 millioen oesters en 500 millioen liters bier.

— Dr Osc. KREMER, Jonruellestraat, 33, Luik.
BLAAS- EN HUIDZIEKTEN.
Spreekuur : van 8 tot 9 en van 2 tot 4 u.
Luik, dicht aan de statie Vivegnis.

— DUITSCHE POTLOODEN. — Duitschland voert elk jaar 3.000.000.000 potlooden naar andere landen uit. Dat is dus elken werkdag ongeveer tien millioen.

— **Fabriek van Pianos**, Huis B. VAN HYFTE, Nederkouter 32, (tegenover de Bagattenstraat) Gent.

De Pianos B. Van Hyfte onderscheiden zich door hunne welluidendheid, duurzaamheid en voordeeligen prijs. *Nieuwe Pianos, in huur geweest zijnde, met grooten afslag.*

Tien jaren waarborg.

Groote Prijs, in gemeenzaamheid, en Gouden Medalie, aan de Wereldtentoonstelling van Luik 1905.

— HERSMELTEN ONZER VIJFFRANKSTUKKEN. — Onlangs werd door de Belgische regeering aan het Fransch gouvernement, de voornaamste steun van het Latijnsch muntstelsel gevraagd, of het toestemde in de vermenigvuldiging van onze kleine zilveren munt. Het antwoord was gunstig ; zelfs stelde het aan de aangeslotene landen voor de kleine zilvermunt van 7 op 16 fr. per inwoner te brengen, gedurende een verloop van 15 jaar.

Hieruit mag men opmaken dat Frankrijk in de eerste vijftien jaar niet van zin is de ontbinding van het Latijnsch muntstelsel uit te lokken.

In alle gevallen gaat België zijn vijffrankstukken hersmelten en in kleine zilverstukken hervormen, en doordien er verschil van gehalte tusschen de vijffrankstukken en de kleinere zilvermunt bestaat, zal deze omzetting aan de schatkist 50,000 fr. winst per miljoen fr. opbrengen en daarenboven zal onze stok van vijffrankstukken verminderen.

WISSELBUREEL, Paul Nollet (Hôtel Schiller)
Schouwburgplaats 6, Luik.
Telefoon 2287. Open van 8 1/2 ure 's morgens tot 6 ure 's avonds
's Zondags van 9 1/2 ure tot 's middags.

—o— Genees- en heelkundige aandoening van de **maag** en de **darmen**. — De DOKTER YVO PIRENNE, **specialist**. — Tegenwoordig rue du *Jardin Botanique*, 29, Luik-Guillemins. — Herneming der consultatiën alle dagen van 2 1/2 tot 5 en zon- en feestdagen van 9 1/2 tot 10 1/2 ure. Telefoon 2760.

— FLESSCHEN van alle kleuren en vormen, voor wijnen, bieren, likeuren enz. Kleine fleschjes. — Voordeelige prijzen. — Jos GRAHAIT, GOSSELIES.

— DE KEIZERLIJKE EIK. — Een der grootste eiken der wereld, is zonder twijfel deze van Rankovitschi, een dorp in Bosnië.

Aan den voet is zijn omtrek 17 meter 5 centimeters.

Vijf meters boven den grond is de stam verdeeld in zes overgroote takken, waarvan er slechts nog drie in leven zijn.

De eik is nog vol leven ; enkel zijn eenige twijgen van den top dood.

De stam is hol, en 30 tot 35 personen kunnen er plaats in vinden. Men rekent dat de boom 800 tot 1000 jaar oud is. Op den stam is eene plaat bevestigd met het opschrift : *Keizerlijke eik.*

—o— HET IS ZEER WARM, laat ons den goeden kouden koffie drinken, welke de « **Suikerij der Trapisten** » Vincart maakt. Hij is de meest verfrisschende drank.

— DE DIENAAR VAN DEN GEZANT. — Over den Deenschen gezant te Stockholm is eene aardige klucht in omloop. Bij zijn aankomst op de nieuwe gezantschapspost nam de gezant een nieuwen dienaar in dienst. Men bleef gaarne borg voor zijn trouw, maar niet voor zijn verstand.

— Trouw, dat is hoofdzaak ! meende de gezant, het overige zal ik zelf wel aanvullen.

Kort daarop moest de gezant uitrijden om bezoeken te maken. Bij het instappen van zijn rijtuig, bemerkte hij dat hij zijn visietkaartje had vergeten.

— Jan ! beval hij zijn dienaar, ik heb boven mijn kaarten vergeten, haal ze even en steek daarbij in.

Jan doet zooals hem gezegd werd, komt weer naar beneden en klimt op den bok. Bij elk bezoek waar de bewoners thuis waren, liet de gezant Jan 1 of 2 kaarten afgeven.

Bij het laatste bezoek zeide de gezant : Jan, als de menschen daar thuis zijn, geef dan drie kaarten af.

— Dat kan niet meer Mijnheer !

— Waarom niet ?

— Daar ik er nog maar twee over heb, klaveren aas en harten-zeven.

De brave jongen had een pak speelkaarten meegenomen en ze overal uitgedeeld, en de gezant moest zijn bezoeken weer van voren af aan beginnen.

Lion Belge. Naamlooze Maatschappij tegen de ongevallen en op het leven. Volksverzekeringen. Lijfrenten. Voordeelige tarieven. Maatschappelijke zetel : BOULEVARD DU HAINAUT, 183, BRUSSEL. — Vraagt agenten.

— VADERLIJKE OVERWEGINGEN. — In een dorpje wordt eene vreemd gekleede engelsche dame door straatjongens met peren en appelen achterna geworpen. Zij gaat zich bij eenen boer, den vader van een der kleine schelmen, beklagen.

— Och, dat is niets, zegt de boer goedig, wij hebben fruit genoeg.

— Zekere lezers ons gevraagd hebbende hun een goed geneesmiddel bekend te maken tegen de verstopping, de ongesteldheden der maag en de nierpijnen, zoo zijn wij gelukkig hun de Pil van Dr Walthéry aan te bevelen, die een geneesmiddel van alle vertrouwen is.

— OESTERS. — Een oester groeit niet snel. Als zij 14 dagen oud is, heeft zij nog maar de grootte van een speldeknop en eerst na vier jaren is zij geschikt om gegeten te worden.

Ziekten der vrouwen. — De Docter GASTON HARDY, van Luik, vroeger rue Lonhienne, heeft zijn verblijf overgebracht, rue Saint-Laurent 179. (Tram der St-Lambertusplaats).

— DIEPE SLAAP. — De slaap is het diepst en het meest verkwikkend tusschen 3 en 5 ure in den morgend. Een of twee uren na het ter ruste gaan slaapt men wel recht gezond, maar dan wordt de slaap langzamerhand lichter, zoodat men spoedig kan ontwaken. Om 4 ure in den morgend ligt echter een gezond mensch in een zoo diepen slaap, dat men hem niet gemakkelijk wakker maken kan.

— MEN RAADT aan de zwakke en bleekzuchtige personen de Pil van Dr Raphael aan, die het beste geneesmiddel is tegen de uitputtingen, de zwakheid, het bloedgebrek en de bleeke kleur. Fr. 1,75 in al de goede apotheken.

— AJUIN TEGEN BESMETTING. — Als een voorbehoedmiddel tegen besmetting in ziekenkamers wordt aanbevolen daar eenige schijfjes rauwe ajuin neer te leggen. Zij verkleuren spoedigste, worden zwart en moeten dan ten spoedigste vernietigd en door versche vervangen worden.

Het is geen aangenaam middel ; maar naar men verzekert doeltreffend.

— **EDMOND NOLS**, **Tandmeester**, *hoek der Chaussée des Prés, Boulevard Saucy, 33, LUIK.* — Telefoon 1883. — Tanden en gebitten. — Operatiën zonder pijn.

— TEGEN MOTTEN. — Als een middel om te voorkomen, dat tapijten in weinig gebruikte kamers door de motten worden aangetast, wordt aanbevolen zout er onder te strooien, voordat zij worden gelegd.

— KEIZER WILHELMS AUTO'S. — De Duitsche Keizer bezit vijf automobielen : vier van Duitsch en een van Italiaansch fabrikaat. Laatstgenoemde auto, een geschenk van Koning Viktor Emmanuel, wordt door den Keizer met voorliefde gebruikt en het was met dien krachtwagen, dat hij verleden jaar den weg van Hanover naar Hamburg — ongeveer 319 kilometer — aflegde in 3 ure en 27 minuten ; dat is dus bijna 1 1/2 kilometer per minuut.

De automobielen van den Keizer zijn allen donker geel geverfd. Z. M. heeft 7 chauffeurs in dienst.

De Keizer heeft voor 't overige geen gebrek aan vervoermiddelen. Er staan in zijne stallen ongeveer 359 paarden en 300 rijtuigen, waaronder er echter zijn, die de Keizer nooit gebruikt.

Maison Aug. FOURNIER.
Successeurs :
JEAN RANSY & Cie
Agents de change
3, RUE DES DOMINICAINS, 3, LIÉGE.

— SLIM. — Men meldt van de grenzen aan M s b. :

Nu de vliegertijd weer is aangebroken, is men aan de Geldersche grenzen op een aardig gedacht gekomen. Is de wind gunstig dan laat men groote vliegers op, waarvan de staarten uit sigaren bestaan, en men trekt zoo de grenzen over. Loopt men gevaar, zoo heeft men slechts het touw door te snijden en de vlieger keert weer op Hollandsch gebied terug, waar hij per velo wordt gevolgd, tot op de plaats, waar hij gevallen is.

—o— Reeds zeer lang is het gekend en bewezen dat de **Biscuits Parein** de fijnste en de keurigste zijn. Tot overtuiging, proef de specialiteiten, zooals : Petit Beurre ; Bruxelles Kermesse ; Rachel ; Langue de chat ; Van Dyck; enz. enz.

— **Instituut van Physieke Behandelingen**, *18 Omwentelingsstraat Brussel.* — Eenig volledig gesticht voor behandeling der ziekten door Lucht, Electriciteit, Lichten, Baden in allen aard, doelmatiger en sneller werkend dan de beste behandelingen in den vreemde.

Bijzondere behandeling der *doofheid*, eenen onmiddellijken uitslag gevend.

Zich te wenden tot den Geneesheer-Bestierder.

— DE PEN. — Er is een pen, die vloekt, en een die godsvrucht zoekt ;
Een pen die God bestrijdt, en een die hem belijdt ;
Een pen die 't goed bevecht, en een die kampt voor 't recht ;
Een pen die stookt tot kwaad, een die geeft goeden raad ;
Een pen die spot en lacht, een die de braafheid acht ;
Een pen die twisten brouwt, en een die ruzie schouwt ;
Een pen die rampen sticht, en een die 't volk verlicht ;
Een pen die bijt en pikt, en een die zalft en likt ;
Een pen die leugens spreekt en een die waarheid preekt ;
Een pen die ondeugd loont, een die geen kwaad verschoont ;
Een pen die de ontucht mint, een die op kuischheid zint ;
Een pen aan 't kwaad verkleefd, een die naar 't goede streeft.

BREUKEN
VOOR ALTIJD GENEZEN IN 10 DAGEN.
GEEN BREUKBAND MEER.
Heelkundige Inrichting St-ANNA
te Lanaeken, bij Maestricht, bediend door de Eerw. Kleine Zusters van St-Jozef.
Vrouwenziekten, misvormde ledematen, aderspat, aderbreuk
Spreekuren : Vrijdag's van 2 tot 6 uren

Verven - Vernissen
Huis Edmond JANSSENS
Houwaertplaats, Brussel.

Vernis voor vloeren, per litr		1.50	1.75	2 00
»	» meubelen »	1.50	1.75	2.00
»	» buiten »		2.50	3.00
Wit EMAIL	per kilo	1.50	2.00	2.50

Op aanvraag toezending van de prijslijst.

DE DRIE

BOERDERIJEN

(23 VERVOLG.)

— Dit vervloekt meisje, viel zij opeens uit, als ik er iets aan te zeggen had, zou zij in haar eerste kraambed 't zoo hebben, dat zij blij zou zijn, als Onze Lieve Heer haar haalde. Ik wilde dat zij bij haar eerste kind stierf.

Samuel onstelde. Het door gierigheid versteende hart van den boer was toch nog niet zoo geheel ontoegankelijk voor betere aandoeningen, of de onverholen grove ruwheid van zijne vrouw hinderde hem.

— Dat moogt ge niet zeggen, Anna. Wij mogen geen beest onnoodig pijn toewenschen en nog veel minder een mensch. Anneline is toch altijd nog ons kind.....

— Neen, mijn kind is zij niet, riep zijne vrouw, zij is geheel ontaard. Van mij heeft zij geen spat, dat heb ik vroeger al bemerkt. Mijne familie is arm, maar zoo iets is bij ons nooit voorgevallen. Van onzen kant heeft zij het niet. Maar uwe familie is niet heelemaal zuiver op den graat. Er is in de Marsch genoeg gebabbeld over uwe zuster Franke, die opeens verdween.

— Mijne zuster ligt al dertig jaar op het kerkhof. Als zij een misstap heeft begaan, dan heeft zij er ook mogen voor boeten, en gij zult haar met rust laten. Ik wil er geen woord meer over hooren. Ik duld niet dat ge mijne overledene zuster beschimpt...

Samuel's stem beefde. Als er iets was, dat zachtere snaren in zijne ziel kon doen trillen, dan was het de herinnering aan zijne zuster, van wie hij zeer veel gehouden had, en die op haar 20e jaar aan typhus was gestorven.

Anna beet zich op de lippen en zag het venster uit. Zij wist dat er punten waren die men bij Samuel niet moest aanroeren — daar onder behoorde alles wat betrekking had op de praatjes over zijne overledene zuster.

Beiden zwegen ; in de stilte hoorde men de Schwazwalder klok tikken en de populieren voor de vensters ritselen. Opeens ging Samuel overeind zitten in zijnen armstoel en boog zich voorover.

— Waarom draaft Hans Michelsen zoo, als de duivel hem nazat ? Hij komt hierheen....

Op dit oogenblik klonk de bel in het voorhuis. Dadelijk daarop werd de deur van de huiskamer opengerukt, en een jonge boer, buiten adem door het harde loopen, struikelde over den dorpel naar binnen.

— O God, Samuel Nissen, ga mee, er is een ongeluk gebeurd. Jacob is met zijn paard gevallen. Gelukkig is bij Bartels een dokter uit Husum gelogeerd. Zij zijn al weg om hem te halen ; ik ben bang dat Jacob een knauw heeft gekregen ; een paar ribben heeft hij zeker gebroken.

Verschrik vlogen man en vrouw op.

— Mijn hemel, hoe kwam dat ? riep Anna. Hij is zijn paard toch zoo goed meester...

— Hij heeft zeker dezen middag wat veel gedronken. Het paard viel en hij er onder....

Maak voort, Samuel, dat wij er heen komen !

Samuel die in zijn hemsmouwen was, nam zijn frak van den haak en trok hem aan. Een paar ribben gebroken... Dat zag er lief uit. Samuel dacht aan de groote doktersrekening. Zoo kon hij wel werken voor dokter en apotheker en advocaat.

De jonge boer spoorde hem gedurig aan om zich te haasten. Toen de mannen weg waren, nam Anna Nissen hare sleutels en ging naar Jacobs kamer, om schoon linnengoed op het bed te leggen. Zij was toch angstig. Het begon donker te worden ; naar Anna's berekening hadden zij al met den gewonde kunnen zijn.

Zij had het koud en sloeg een wollen doek om, eer zij de deur uit ging om wat heen en weer te loopen. Eindelijk hoorde zij voetstappen.

— Zijt gij het Samuel ? riep Anna.

— Neen, vrouw Nissen, ik ben het, dominée Liesenfeld, antwoordde eene zachte gedempte stem ; ik kom... de stem werd onverstaanbaar. Willen wij in huis gaan, vrouw Nissen ?

Ja, zeker, dominée ; ik wacht op mijn zoon, die een ongeluk heeft gekregen bij het ringrijden.

Door den predikant gevolgd, liep zij haastig het huis in en stak in de donkere kamer de lamp aan. Bij het gele, onzekere licht zag zij dat de predikant doodsbleek was en dat zijne handen beefden.

— Scheelt er iets aan, dominée ?

De jonge geestelijke haalde diep en bevend adem....

— Vrouw Nissen... nooit in mijn leven heb ik zulk een zwaren gang gedaan als deze, en geen boodschap is mij ooit zoo hard gevallen, als ik u nu moet mededeelen. Gods hand rust zwaar op uw huis. In de afgeloopen week hebt ge uw eenige dochter verloren ; nog bloedt de wonde, geslagen door de lichtzinnigheid en onnadenkendheid van uw kind, en nu treft u en uw man een nieuwe, vreeselijke slag... Er zijn rampen zoo overmachtig en geweldig, dat wij er voor staan als voor een zwarten muur, waar wij niet door of overheen kunnen zien ; in zulke oogenblikken slaat de ware christene de oogen omhoog naar den hemel, die ons troostend en liefdelijk toelacht, boven alle menschelijk leed en aardsche smarten. Neem haar dan ook onderworpen aan, de zware beproeving die God u zendt. Uw zoon Jacob is doodelijk gewond door den val met zijn paard...

Alle kleur was uit Anna Nissen's gelaat verdwenen. Hare oogen begonnen te gloeien.

— Wilt ge daarmee zeggen, dat Jacob zal sterven...

De predikant zag voor zich op den grond.

— Ik heb op mij genomen, u voor te bereiden, vrouw Nissen, maar ik zie alweer, hoe ontoereikend de menschlijke troostwoorden zijn tegenover de beproeving die God zendt. Alle voorbereidende woorden zouden slechts uwe marteling verlengen. Het is beter dat gij dadelijk den vollen omvang verneemt van het ongeluk dat u heeft getroffen : de dokter kon slechts bestadigen dat u zoon door een schedelbreuk is overleden. Zij zullen wel dadelijk met den doode hier zijn.

De predikant bleef midden in zijn zin steken. Hij had gerekend op eene wanhoopsuitbarsting van de ongelukkige moeder, maar zoo vreeselijk had hij het zich niet voorgesteld. Anna Nissen deed als een krankzinnige. Zij slingerde de stoelen tegen den muur, rukte alles los, wat niet vastgespijkerd zat, stampte met de voeten, wrong de handen, en stiet wilde, onverstaanbare, dierlijke geluiden uit. Dat was niet de smart eener wanhopige moeder, dat was een waanzinnig zich verzetten tegen het noodlot, dat haar den eenigen zoon en erfgenaam ontnam en haar met één slag kinderloos maakte.

Tevergeefs trachtte de predikant de overspannige vrouw tot bedaren te brengen. Zij zag en hoorde niets, zij liep met het hoofd tegen den kleerenstander en sloeg toen met een doordringenden gil, die niet uit eene menschelijke keel scheen voor te komen, languit op den grond.

De jonge predikant wist geen raad. Zoo iets was hem in zijn beroep nog nooit overkomen ; hij stond er bij en wist niet wat hij zeggen of doen zou, om de ongelukkige vrouw vatbaar te maken voor zijne troostredenen.

— Vrouw Nissen, gij zijt toch eene geloovige christin. Houd u toch goed, denk aan het woord der heilige Schrift, dat de Heer kastijdt, wien hij liefheeft...

— Ik wil niets hooren van God... Een slechte God, die mij dit aandoet, riep Anna.

— Bezondig u niet, vrouw Nissen, Gods wegen zijn onnaspeurlijk en wonderbaar. Wie weet, voor hoeveel ongeluk en leed uw zoon bewaard is. God geeft de kinderen en God neemt ze. Wie steunt op den vasten grond der bede « Uw wil geschiede » die zal nooit door de stormen van 't noodlot terneer geworpen worden.

Op het erf hoorde men stemmen en het dolle rollen van het langzaam rijdende voertuig, dat den doode naar huis bracht.

Zes jongelingen droegen den zoo plotseling en op zulk eene verschrikkelijke wijze overlede naar binnen en legden hem op de paardenharen sofa in de huiskamer. Daarop verlieten allen het vertrek, ook de predikant, die zich nu wendde tot den boer, die weenend op eene kist in het woonhuis zat.

Anna Nissen deed den grendel op de deur en ging naar het lijk dat met een doek bedekt was. En weer barstte de dierlijke woede van hare smart los, en zij sloeg naar den doode, die haar dit aandeed. Met beide vuisten sloeg zij zich op de borst en ontzettende vloeken en godslasteringen kwamen er over hare blauwachtige witte lippen. Eerst langzaam kwam de reactie en daarmede de smart over het verlies van den zoon, die haar het liefste op de wereld was geweest. Tot na middernacht zat zij bij het lijk, woest snikkend, God vloekend en het noodlot aanklagend.

Het bericht van Jacob Nissens plotselingen dood verwekte een algemeene ontroering en diep medelijden met de beklagenswaardige ouders, die in den tijd van tien dagen hun beide kinderen verloren hadden. De majesteit van het ongeluk, dat de Nissens had getroffen, smoorde de kleingeestige, hatelijke gevoelens van leedvermaak ; over Anneline's vlucht werd niet meer gesproken ; men scheen er niet meer aan te denken.

Talloos waren de blijken van deelneming, de bezoeken van rouwbeklag, de kransen op Nissens-hoeve.

Anna had hare zelfbeheersching herkregen. Haar taai, hard karakter liet zich niet zoo gemakkelijk overweldigen door het lot ; haar rouw deed haar hun belangen niet vergeten. Toen de predikant haar den volgenden dag kwam bezoeken, vond hij haar zeer toegankelijk voor zijne woorden ; zij was zoo rustig, zoo kalm, zoo onderworpen, dat hij in stilte de zielskracht dezer vrouw niet genoeg kon bewonderen.

(Wordt voortgezet.)